

در صورت اضافه یا کم کردن آب به مواد غذایی، با پزشک مشورت کنید. بیمارانی که از کمبود آنزیم لاکتاز رنج می‌برند؛ می‌توانند از فراورده‌های لبنی جایگزین استفاده کنند. لوله گاستروستومی نباید در دسترسی بیمار باشد.

نکات مهم در نگهداری از پک معده

برای استفاده و مراقبت از پک معده برخی از نکات وجود دارند که همواره باید آن‌ها را مد نظر قرار دهید:

لوله تغذیه باید با چسب یا باند در قسمت شکم بیمار ثابت شود. به این ترتیب فشار اضافی به آن وارد نمی‌شود.

تا ۲۴ تا ۴۸ ساعت بعد از جایگذاری PEG معده، ممکن است شاهد نشت جزئی ترشحات در اطراف لوله باشید.

بیمار می‌تواند با پک به حمام بروند؛ اما باید مراقب باشید که هیچ گونه فشار اضافی به لوله وارد نشود.

در مواردی که بیمار روی تخت دراز می‌کشد؛ توصیه می‌شود که پاهای بیمار بالاتر از سطح بدن او قرار بگیرند و گاهی پاها حرکت داشته شوند در عروق خونی پایین بدن، لخته ایجاد نشود.

اطراف لوله و قسمت برش آن با گاز استریل بانسمان شده و در صورت نیاز تعویض انجام شود.

بانسمان محل جایگذاری پک باید هر روز تعویض شود و محل جایگذاری با پنبه و آب و صابون شسته شود.

در زمانی که بیمار از انواع پک معده استفاده می‌کند؛ رژیم غذایی متفاوتی باید داشته باشد. در این خصوص پزشک شما را راهنمایی می‌کند.

در ۴۸ ساعت اول جایگذاری لوله تغذیه، بیمار دردها و ناراحتی مشابه کشیدگی عضله در محل پک معده را احساس می‌کند. این مورد با داروهای ضد درد قابل درمان است.

لوله باید مدام عوض شود؛ اما زمان قابل استفاده بودن پک معده، به نحوه مراقبت از پک معده بستگی دارد. گاهی در صورت رعایت اصول برای مراقبت از پک معده نیازی به تعویض زودهنگام لوله نیست. در صورتی که عفونت پک معده مشاهده نشود؛ ۲ تا ۳ سال می‌توان از آن استفاده کرد.

بیمار در مدت استفاده از پک معده، نباید از سیگار استفاده کند.

پیش از استفاده از لوله، باید از باز بودن و عدم انسداد آن مطمئن شوید. برای این منظور قبل از هر بار استفاده، لوله را با ۳۰ تا ۵۰ سی‌سی آب شستشو دهید.

برای مصرف دارو، لازم است که کپسول‌ها و قرص‌ها به صورت خرد شده و حل شده در آب ولرم مصرف شوند.

- در مواردی که بیمار در تمام مدت دراز کشیده و استراحت می‌کند؛ پاها بالاتر از سطح بدن قرار بگیرد تا از انعقاد خون در پاها جلوگیری شود.

نکات مهم تغذیه از طریق پک معده

- در این روش تا زمان برداشتن پک معده می‌توانید از غذاهای میکس شده کم شیرین و پرپروتئین و پرکالری استفاده کنید.
- برای تغذیه بیمار با PEG معده و برای اینکه مراقبت از پک معده ساده‌تر باشد؛ می‌توانید از وعده‌های غذایی مختصر استفاده کنید. برای مثال هر ۳ ساعت یک بار به بیمار غذا بدهید و به همراه غذا، از آب استفاده نکنید.
- قبل از تغذیه، میزان غذای باقی مانده در معده را با سرنگ اندازه‌گیری کنید. در مواردی که در معده بیمار بیش از ۱۰۰ میلی لیتر غذا بود؛ به بیمار در یک نوبت غذا ندهید و در صورت تکرار این مورد را به پزشک اطلاع دهید.
- در زمان تغذیه بیمار و تا یک ساعت بعد از آن بیمار را در حالت نشسته قرار دهید تا از رفلاکسی مری یا برگشت غذا به داخل پک جلوگیری شود. آب رفلاکسی معده باعث لاغری می‌شود؟
- در راستای مراقبت از پک معده، ممکن است پزشک به شما بگوید که فشار هوای داخل معده را قبل و بعد از غذا، کاهش دهید. برای این منظور درب لوله در مدتی که پزشک تجویز کرده است؛ باز می‌ماند.
- بهتر است مایعات آماده شده برای تغذیه با نیروی جاذبه و در عرض نیم ساعت تا یک ساعت به تدریج داخل معده هدایت شوند. سریع غذا دادن به بیمار باعث رفلاکسی به مری می‌شود.
- ریختن ۳۰ الی ۶۰ میلی لیتر آب ولرم بعد از هر بار تغذیه یا تجویز دارو برای تمیز شدن لوله و جلوگیری از مسدود شدن آن، ضروری است.

مراقبت از پک معده

بعد از ثابت کردن پک، روی زخم را با بانداز می‌بندند. بانسمان یکی دو روز بعد از عمل جایگذاری برداشته می‌شود. در نهایت لوله با آب و صابون رقیق شسته و تمیز می‌شود. محل فراگیری لوله باید بین هر شستشو خشک نگه داشته شود. برای این پروسه می‌توانید از پرستار بیمار در منزل کمک بگیرید. بعد از خوب شدن زخم، نیازی به استفاده از بانداز نیست

برخی از بیماران بعد از جایگذاری پک معده ممکن است هنوز بتوانند از طریق دهان غذا بخورند؛ اما اندازه و میزان آن باید با پزشک هماهنگ شود.

مراقبت از پک معده در منزل پیش از عمل جراحی

استفاده از انواع PEG معده نیازمند آموزش و رعایت اصول خاص در استفاده از این دستگاه است. مراقبت از پک معده پیش از جایگذاری آن شامل موارد زیر است:

- از یک هفته قبل از جراحی گاستروستومی مصرف هرگونه قرص آسپرین و رقیق‌کننده‌های خون غیرمجاز است.
- از ۸ ساعت پیش از جراحی گاستروستومی از خوردن و آشامیدن پرهیز کنید.
- در مواردی که بیمار از دندان مصنوعی استفاده می‌کند؛ لازم است که خارج شود.

مراقبت از پک معده در منزل بعد از جایگذاری

- بعد از جایگذاری پک معده و تا زمان برداشتن PEG معده، همواره به درجه‌بندی روی لوله دقت کنید و مطمئن شوید که این درجه‌بندی همواره در جای ثابت بوده و به داخل معده یا خارج از آن کشیده نشود.
 - پیش از شروع تغذیه روزانه لوله را ۳۶۰ درجه به چپ و راست بچرخانید تا از حرکت لوله و چرخش آن و عدم چسبندگی آن مطمئن شوید. رعایت این موارد زمان تعویض پک معده را به تعویق می‌اندازد.
 - سوراخی که برای استفاده از لوله پک معده ایجاد شده است؛ تا ۲۴ ساعت بعد از جای گذاری خود به خود بسته می‌شود.
- موقع تغذیه سرنگ کاملاً پر شده و مراقب باشید که هوای کمتری داخل سرنگ نماند.
- مواد غذایی را آرام و با ملایمت وارد سرنگ کنید و هیچ فشار و زوری به آن وارد نکنید.

تعبیه لوله دائمی گوارشی

PEG

مراقبت از پگ معده

تهیه و تنظیم:

گروه آموزش به بیمار و ارتقای سلامت بیمارستان مهراد

تاریخ بازنگری: اردیبهشت ۱۴۰۵

کاربردهای پگ معده و مراقبت های لازم از PEG معده

بیمارانی که نمی‌توانند مقدار غذای کافی را از طریق دهان دریافت کنند، می‌توانند از پگ معده استفاده کنند. PEG معده دستگاهی است که به واسطه آن غذاهای نرم و پخته و مایعات مستقیماً به داخل معده هدایت می‌شوند. برای استفاده از پگ معده روی شکم یک سوراخ ایجاد کرده و لوله نرم و منعطف پگ را به داخل شکم هدایت می‌کنند. مهم‌ترین مسئله در خصوص پگ معده، نحوه مراقبت از پگ معده است. برای اینکه بهترین شکل مراقبت از پگ معده را انجام دهید؛ لازم است به برخی از اصول و نکات توجه داشته باشید.

آشنایی با پگ معده و اجزای آن

در کیس‌هایی که بیمار توانایی خوردن غذای کافی از طریق دهان را نداشته باشد؛ کاستروستومی انجام می‌دهد. کاسترومی یک جراحی است که طی آن یک سوراخ در معده ایجاد می‌شود که از طریق آن پگ معده آب وارد معده شود. از روش‌های دائمی کاستروستومی قرار دادن یک پیک در داخل معده است. اگر زخم معده دارید باید از آن به دنبال درمان قطعی زخم معده باشید. در این روش نحوه مراقبت از پگ معده از اهمیت زیادی برخوردار است. این روش راحت‌تر و کم‌هزینه‌تر از لوله تغذیه است و از مهم‌تر اینکه می‌توانید از بیمار در خانه مراقبت به عمل بیاورید. در این روش یک لوله نرم و منعطف پذیر وارد معده می‌شود و از طریق آن مایعات، غذا و داروهای مورد نیاز بیمار وارد معده می‌شوند. به این ترتیب دیگر لازم نیست که هیچ ماده غذایی از دهان و گلو بیمار عبور کند. PEG معده برای ۲ تا ۳ سال قابل استفاده بوده و زمان تعویض پگ معده در صورت عدم عفونت پگ معده، تا ۲ الی ۳ سال بعد به تعویض می‌افتد.

لوله پگ یا PEG که مخفف Percutaneous Endoscopic Gastrostomy است؛ به یک لوله نازک و نرم گفته می‌شود که کار آن انتقال غذا و مایعات مستقیماً به معده است. برای استفاده از این لوله پوست و دیواره معده را سوراخ کرده و لوله را وارد معده می‌کنند. کاربرد این لوله برای کسانی است که به‌طور دائمی یا موقت نمی‌توانند دارو یا غذا بخورند. از مهم‌ترین کاربردهای PEG معده عبارت‌اند از:

- تغذیه: رساندن غذا و مایعات مستقیماً به معده برای بیمارانی که مشکلات بلع یا هضم غذا دارند و نمی‌توانند مستقیماً از غذا استفاده کنند. این روند تا زمان برداشتن پگ معده ادامه دارد.

- دارورسانی: انواع پگ معده برای مصرف داروهایی که مستقیماً باید وارد معده شوند هم کاربرد دارند.
- کاهش فشار معده: به کمک این لوله می‌توان مایعات اضافی را از معده بیمار تخلیه کرد.

غذاهایی که در این روش درمانی می‌توان به بیمار داد شامل دو

دسته کلی مایعات و مواد غذایی است:

مایعات

- آب
- آبمیوه
- سوپ
- اسموتی
- مکمل‌های مایع
- داروها

مواد غذایی

- گوشت پخته شده و له شده
- مرغ پخته شده
- ماهی پخته شده
- تخم مرغ پخته و له شده
- سبزیجات پخته و له شده
- غلات پخته شده و له شده
- ماست
- پنیر
- پوره سیب زمینی

